

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000.

Decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z 12 grudnia 2008r. ostoja Graniczny Meander Odry została zatwierdzona, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych opracowanym w lutym 2002r. (zaktualizowanym w listopadzie 2012r.) obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Graniczny Meander Odry PLH240013 został wyznaczony dla ochrony

- siedlisk nieleśnych:
 - **3150** Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
 - **3260** Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)
 - **6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
 - **6510** Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- siedlisk leśnych:
 - ***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe
 - **91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- gatunków zwierząt :
 - **6179** modraszka nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*,
 - ***1084** pachnica dębowa *Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)*
 - **1086** zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Graniczny Meander Odry PLH240013 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Ponieważ w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Graniczny Meander Odry PLH240013 nie ma krajowej formy ochrony przyrody (parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody), dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności opracowań:

- Ekspertyza botaniczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 „Graniczny Meander Odry” (Nejfeld P. 2011);
- Ekspertyza zoologiczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 „Graniczny Meander Odry” (Herczek A., 2011)
- Analiza rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych zgniotka cynobrowego na obszarach Natura 2000: Dolina Widawy, Graniczny Meander Odry, Las koło Tworkowa (Kowalska A., 2012).

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem następujących ustaleń dotyczących stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt dokonanych na podstawie

dostępnych danych, w tym ekspertyz sporządzonych na potrzeby opracowania przedmiotowego dokumentu.

Potwierdzono występowanie w stanie kwalifikującym do uznania za przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000:

- siedlisk nieleśnych:
 - **3150** Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaion*, *Potamion*
 - **6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
 - **6510** Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- siedlisk leśnych:
 - ***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
 - **91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- gatunków zwierząt:
 - **1086** zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Na podstawie zgromadzonych danych nie można jednak potwierdzić, że

- **6179** modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*,
- ***1084** pachnica dębowa *Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)*,

oraz

- **3260** Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)

występują w granicach rozpatrywanego obszaru Graniczny Meander Odry.

1061 modraszek nausitous *Maculinea nausithous*,

W sezonie 2012r. nie wykazano obecności gatunku na powierzchniach zidentyfikowanych jako siedlisko 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

Dane zebrane w toku opracowywania projektu zarządzenia, stanowiącego przedmiot niniejszego uzasadnienia nie dają jednak podstaw do jednoznacznego potwierdzenia lub wykluczenia występowania tego gatunku w obszarze.

***1084** pachnica dębowa *Osmoderma eremita*,

W sezonie 2012r. nie wykazano obecności gatunku na powierzchniach zidentyfikowanych jako siedliska: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Dane zebrane w toku opracowywania projektu zarządzenia, stanowiącego przedmiot niniejszego uzasadnienia nie dają jednak podstaw do jednoznacznego potwierdzenia lub wykluczenia występowania tego gatunku w obszarze.

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*

W sezonie 2011 nie wykazano obecności roślinności identyfikującej siedlisko w korycie Odry.

Autorowi ekspertyzy botanicznej nie są znane przesłanki do wyróżnienia siedliska, którymi kierowali się autorzy innych opracowań. Za stałym brakiem obecności siedliska przyrodniczego 3260 w środowisku wodnym Odry na odcinku objętym granicami obszaru Natura 2000 Graniczny Meander Odry przemawiają:

— brak sezonowej stabilności hydrologicznej rzeki Odry – warunku kształtowania się roślinności wodnej, będącej identyfikatorem siedliska 3260. Puchalski (2004) tak opisuje ten czynnik: „*Sezonowa stabilność hydrologiczna rzek. Występujące tu (w rzekach, w których wykształca się siedlisko 3260; przyp.) rośliny z jednej strony wymagają co najmniej umiarkowanego przepływu wody (zasilanie w pobierane z wody przez liście substancje biogenne, przeciwdziałanie sedymentacji zawiesziny na powierzchni roślin), z drugiej - zwiększony przepływ wezbraniowy powoduje mechaniczną fragmentację i odrywanie pędów oraz erozję dna. Z tego względu preferowane są zimowe maksima odpływu (gdy pędy roślin są najslabiej rozwinięte), a w lecie brak wezbrań spowodowanych nawalnymi deszczami i brak długotrwałych okresów niżówek. Pod tym względem najkorzystniejsze warunki występują w rzekach Pomorza.*

— bardzo duża intensywność procesów fluwialnych – niestabilne warunki. Parzonka i in. (2006) tak charakteryzują Odrę w jej górnym biegu, w okolicach Chałupek:

„Złożony charakter Odry w jej górnym biegu wywołuje dynamiczne procesy fluwialne. Obserwuje się tu intensywną erozję denną i boczną, sedimentację rumowiska, rozwój form korytowych, powstawanie nowych wysp oraz bujny rozwój roślinności krzewiastej i drzewiastej”

Ponadto na jednym ze spotkań konsultacyjnych, które odbyło się w toku prac nad planem, autor ekspertyzy botanicznej podkreślił, iż mało prawdopodobne jest aby to siedlisko wykształciło się w przedmiotowym obszarze, gdyż na tym odcinku rzeki brak jest odpowiednich warunków do jego tworzenia się o czym świadczy spadek oraz wahania poziomu wody. Optimum występowania w Polsce tego siedliska jest na zachodzie natomiast na Śląsku postać tego siedliska jest uboga, co podyktowane jest uwarunkowaniami geograficznymi. Wskazał, iż warunki do występowania siedliska nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculon fluitantis* istnieją w obszarze Natura 2000 Las koło Tworkowa, gdyż tam mamy do czynienia z potokiem, który nie jest narażony na wezbrania – ma inny charakter.

Dane zebrane w toku opracowywania projektu zarządzenia, stanowiącego przedmiot niniejszego uzasadnienia dają podstawy do jednoznacznego wykluczenia występowania tego siedliska w obszarze.

1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

W toku prac nad planem gatunek ten został ujęty na liście przedmiotów ochrony w związku z badaniami zleconymi przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska. Na podstawie szacunkowych danych dotyczących wielkości populacji krajowej zgniotka cynobrowego, jego subpopulacje w obszarze Graniczny Meander Odry autorzy ekspertyzy „Analiza rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych zgniotka cynobrowego na obszarach Natura 2000: Dolina Widawy, Graniczny Meander Odry, Las koło Tworkowa” ocenili jako spełniająca status B w Standardowym Formularzu Danych.

Mając na względzie ww. uwarunkowania formalne i merytoryczne w planie zadań ochronnych określono:

1. Zagrożenia dla przedmiotów ochrony, przy czym:

1) dla siedlisk, których występowanie w obszarze potwierdzono, zagrożenia identyfikowano na podstawie faktycznego stanu siedlisk.

W odniesieniu do siedliska starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphenion*, *Potamion* jako istniejące zagrożenie zidentyfikowano problem odpadów, głównie komunalnych. Potencjalnie dla siedliska starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphenion*, *Potamion* realizacja prac polegających na utwardzeniu lokalnych dróg przebiegających wzdłuż niektórych płątów siedliska, zasypywanie zbiorników wodnych gruzem, biomasą może przyczynić się do zmiany stosunków wodnych a co za tym idzie do pogorszenia stanu ochrony. Ponadto w dłuższej perspektywie czasowej pogorszenie jakości siedliska może być spowodowane wzrostem zacienienia niektórych wydzieleń (gatunki charakterystyczne dla siedliska to zazwyczaj gatunki światłolubne).

W przypadku ziołorośli górskich (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) obok problemu odpadów, głównie komunalnych, jako zagrożenie istniejące zidentyfikowano obecność gatunków inwazyjnych, których napływowi sprzyja sąsiedztwo upraw wielkopowierzchniowych.

W odniesieniu do siedliska niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) zidentyfikowano, jako istniejące zagrożenie, zajmowanie obszarów łąkowych przez uprawy rolne oraz zalesiania świerkiem co może spowodować zmniejszenie powierzchni siedliska oraz pogorszenie stanu ochrony. Potencjalnym zagrożeniem jest możliwość intensyfikacji uprawy poprzez podsiewanie użytkowanych łąk mieszkankami z przewagą gatunków o wyższej produktywności potencjalnie w konsekwencji może również doprowadzić do uproszczenia struktury gatunkowej.

W odniesieniu do siedlisk leśnych: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) zidentyfikowano problem obecności gatunków inwazyjnych, których wnikanie ułatwia m.in. kontakt przestrzenny z siedliskami

ruderalnymi i segetalnymi, brak stref ekotonowych na obrzeżach płatów. Ponadto w obszarze istnieją drzewostany z dominacją gatunków obcych ekologicznie i geograficznie.

W odniesieniu do zgniotka cynobrowego zidentyfikowano jako zagrożenia potencjalne: nierodzące gatunki zaborcze, kolekcjonowanie;

- 2) dla gatunków i siedlisk, których w obszarze nie potwierdzono, nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na niewystarczający stopień rozpoznania lub zidentyfikowano na podstawie faktycznego stanu ich potencjalnych siedlisk.

W odniesieniu do nizinnych i podgórskich rzek ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis* nie zidentyfikowano zagrożeń, gdyż brak siedliska w obszarze.

Formułując zapisy dot. identyfikacji zagrożeń dla pachnicy dębwej oraz modraszka *nausitous* podano zagrożenia jedynie dla potencjalnych siedlisk poszczególnych gatunków.

W przypadku modraszka *nausitous* zidentyfikowano dla potencjalnego siedliska gatunku problem intensywnego koszenia lub intensyfikacji. Koszenie w nieodpowiednich terminach, podsiewanie użytkowanych łąk gatunkami traw ważnymi z punktu widzenia podwyższenia jej produktywności prowadzić może do wypadania niektórych gatunków roślin ważnych dla rozwoju części owadów. W przyszłości intensyfikacja może doprowadzić do przekształcenia łąk na grunty orne. Istniejących zagrożeń nie zidentyfikowano ze względu na niedostateczny stan wiedzy o występowaniu populacji gatunku w obszarze.

W odniesieniu do pachnicy dębwej również nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń ze względu na niedostateczny stan wiedzy o występowaniu populacji gatunku w obszarze. Natomiast potencjalnym zagrożeniem może być usuwanie martwych i umierających drzew będących siedliskami i pachnicy dębwej powodujące zubożenie siedlisk o elementy dogodne dla rozwoju niektórych grup owadów, szczególnie ksylofagicznych.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań (zał 3 do Zarządzenia).

2. Cele działań ochronnych.

- 1) dla gatunków i siedlisk, których występowanie w obszarze potwierdzono, cele działań ochronnych określono mając na względzie potrzebę, co najmniej utrzymania siedliska i gatunku w obszarze lub poprawy ich stanu ochrony

W odniesieniu do starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Nymphenion*, *Potamion* oraz ziołorośli górskich (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) jako zagrożenie zidentyfikowano zaśmiecanie, jednak ze względu na fakt, iż utrzymanie czystości w gminie należy do jej zadań własnych jako cel wskazano minimalną powierzchnię siedliska jaką należy utrzymać w obszarze. W przypadku ziołorośli górskich (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) również poprzez poszukiwanie metod zwalczania roślin inwazyjnych z uwzględnieniem przeprowadzenia eksperymentów w terenie.

W odniesieniu do siedliska niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) jako cel wskazano minimalną powierzchnię siedliska jaką należy utrzymać, doprowadzić do właściwego stanu oraz podniesienie oceny dla wskaźnika „ekspansja krzewów i podrostu drzew” parametru specyficzna struktura i funkcje.

W odniesieniu do siedlisk leśnych: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) jako cel wskazano minimalną powierzchnię siedliska jaką należy utrzymać w obszarze również poprzez poszukiwanie metod zwalczania roślin inwazyjnych z uwzględnieniem przeprowadzenia eksperymentów w terenie. Obserwacje terenowe poczynione w roku 2011 przez autora ekspertyzy botanicznej, pozwalają stwierdzić, że rdestowiec powrócił na powierzchnie objęte działaniami ochronnymi w ramach projektu „Programu zwalczania rdestowca”, który został zainicjowany w roku 2005 i kontynuowany przez kolejnych kilka lat. Obecny stan inwazji rdestowca na powierzchniach działań ochronnych nie odbiega od stanu na powierzchniach, na których działań nie prowadzono a zasadność kontynuacji programu przy oryginalnych założeniach jest wątpliwa (działania nie przynoszą spodziewanych efektów, są natomiast kosztowne). Dlatego też konieczne jest poszukiwanie skutecznych metod zwalczania roślin inwazyjnych.

W odniesieniu do zgniotka cynobrowego za cel postawiono utrzymanie go co najmniej w stanie ochrony stwierdzonym w toku opracowania planu zadań ochronnych. Według metodyki Matraja dokonana ocena ogólna wskazuje na właściwy stan zachowania gatunku (FV). Natomiast według metodyki Buchholza ocena ogólna wypada jako stan niezadowolający (U1). Rozbieżność w tych ocenach wynika z różnic w interpretacji („ważeniu”) wskaźników przez obu tych autorów zatem uznano, iż gatunek znajduje się w dobrym stanie ochrony mając na względzie uzyskaną opinię Zespołu Doradztwa Merytorycznego, który powołany został przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 do celów doradczych na każdym etapie tworzenia planów zadań ochronnych. Z opinii ww. Zespołu wynika, iż metodyka Matraja jest właściwsza dla tego obszaru i przy jej pomocy wynik jest bardziej adekwatny, gdyż podany obszar Natura 2000 Graniczny Meander Odry nie jest lasem o charakterze naturalnym czy seminaturalnym. Do takich siedlisk odnosi się metodyka zaproponowana przez Pana Lecha Buchholza.

- 2) dla gatunków i siedlisk, których w obszarze nie potwierdzono cele działań ochronnych określono mając na względzie przeprowadzenie dodatkowych badań lub usunięcie z listy przedmiotów.

W odniesieniu do siedliska nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculon fluitantis*) nie określono celów działań ochronnych w związku z nie występowaniem siedliska w obszarze. Prawdopodobnie brak jest warunków do wykształcania się siedliska a co za tym idzie przesłanek, którymi kierowali się autorzy innych opracowań podających siedlisko w przedmiotowym obszarze Natura 2000. Przypuszczalnie również przyczyną zaniku siedliska były wezbrania powodziowe w latach ubiegłych, które spowodowały fizyczne zniszczenie roślinności wodnej.

W odniesieniu do modraszka nausitous, pachnicy dębowej ze względu na fakt, iż nie udało się potwierdzić się informacji o występowaniu populacji z okresu wyznaczenia obszaru Natura 2000, a także zaobserwowano nieodpowiednie terminy koszenia potencjalnego siedliska modraszka nausitous jako cel działań wskazano dalsze badania mające na celu potwierdzenie występowania w obszarze oraz ustalenie ich rzeczywistego stanu ochrony w obszarze (zał 4 do Zarządzenia).

3. Działania ochronne

- 1) w odniesieniu do ziołorośli górskich (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) zaplanowano zlecenie badań mających na celu odnalezienie skutecznej metody zwalczania roślin inwazyjnych;
- 2) w odniesieniu do niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) wzięto pod uwagę fakt, że siedlisko to ukształtowało się jako efekt tradycyjnych metod gospodarki rolnej a ich zanik jest skutkiem porzucenia użytkowania łąkarskiego gruntów lub intensywnej gospodarki rolnej; Działania ochronne podzielono na obligatoryjne i fakultatywne. Jako działanie obligatoryjne uznano zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, stanowiących przedmioty ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych, a także ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych; a jako wykonawcę tych działań wskazano właścicieli gruntów. Działania fakultatywne, ze względu na swój charakter, mogą być realizowane w ramach korzystania z mechanizmów finansowych określonych we wspólnej polityce rolnej dlatego jako wykonawcę tych działań również wskazano właścicieli lub użytkowników gruntów. Jedynie działanie fakultatywne polegające na eliminacji nasadzeń świerka z siedliska może być finansowane poprzez zastosowanie innych mechanizmów. Zgodnie z zapisami projektu zarządzenia w przypadku braku zainteresowania ze strony właścicieli lub użytkowników gruntów zadania te może realizować Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach;
- 3) w odniesieniu do siedlisk leśnych zaplanowano zlecenie badań mających na celu odnalezienie skutecznej metody zwalczania roślin inwazyjnych oraz realizację zabiegów z zakresu gospodarki leśnej. Wybór powierzchni do przeprowadzenia badań mających na celu odnalezienie skutecznej metody zwalczania roślin inwazyjnych zostanie dokonany w roku wykonywania działania dlatego też jako obszar wdrażania podano działki ewidencyjne, na których występują poszczególne płaty;

- 4) w odniesieniu do zgniotka cynobrowego (*Cucujus cinnaberinus*) nie zaplanowano działań z zakresu ochrony czynnej oraz uzupełnienia stanu wiedzy ze względu na fakt, iż gatunek ten znajduje się w dobrym stanie ochrony.
 - 5) zakres czynności ochronnych przewidzianych w planie zadań ochronnych w stosunku do gatunków, których w obszarze nie potwierdzono tj. modraszka nausitous, pachnicy dębowej polegać będzie na wykonaniu badań niezbędnych do uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie występowania oraz oceny stanu populacji gatunku, a także siedliska. Ponadto w związku z faktem iż potencjalnym siedliskiem występowania modraszka nauritous jest siedlisko niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) powtórzono przy tym gatunku zapis odnośnie do działań obligatoryjnych sformułowanych przy siedlisku
 - 6) w odniesieniu do nizinnych i podgórskich rzek ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) wskazano weryfikację SDF w celu usunięcia siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony. Prawdopodobne jest, że warunki naturalne nie są właściwe do rozwoju tego siedliska w tym odcinku Odry, a zatem nastąpił najprawdopodobniej pierwotny błąd naukowy przy wykazywaniu go na etapie wyznaczania przedmiotowego obszaru Natura 2000. Prawdopodobne jest również, iż przyczyną zaniku siedliska były wezbrania powodziowe w latach ubiegłych, które spowodowały fizyczne zniszczenie roślinności wodnej.
4. Zakres i metody prowadzenia monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów ochrony.

Dla przedmiotów ochrony podano wskaźniki parametru populacji i siedliska w przypadku gatunków oraz powierzchni siedliska i specyficznej struktury i funkcji, perspektyw ochrony w przypadku siedlisk przyrodniczych, które będą oceniane zgodnie z metodykami opracowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na potrzeby Państwowego Monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych. W przypadku gatunków zwierząt (modraszka nausitous, pachnicy dębowej) z uwagi na przyjęte cele dotyczące potrzeby rozpoznania fatycznego stanu ochrony gatunków i ich siedlisk czy też potwierdzenia występowania w obszarze działania w zakresie monitoringu określone zostaną po ustaleniu tego stanu.

Określono przykładowe współrzędne geograficzne stałych miejsc wykonywania badań monitoringowych odnośnie do siedlisk przyrodniczych wskazano działki ewidencyjne na których występują poszczególne płaty. Przewidziano, że ostateczny wybór miejsc lokalizacji zdjęć fitosocjologicznych będzie poprzedzony przeglądem terenowym w roku wykonywania prac w celu wytypowania powierzchni najlepiej reprezentujących stan zachowania siedliska w obszarze, uwzględniających jego lokalne zróżnicowanie, ilustrujące przemiany jakim ono podlega w przypadku zgniotka cynobrowego podano współrzędne geograficzne stanowisk określonych w opracowaniu „Analiza rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych zgniotka cynobrowego na obszarach Natura 2000: Dolina Widawy, Graniczny Meander Odry, Las koło Tworkowa” (zał 5 do Zarządzenia).

5. Nie sformułowano wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, gdyż w tych dokumentach planistycznych nie zidentyfikowano zapisów, które wymagałyby wskazań do zmian.
6. Odniesiono się do potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Graniczny Meander Odry lub jego części.

W wyniku prac nad przedmiotowym planem zadań ochronnych stwierdzono, że nie jest konieczne sporządzenie planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Graniczny Meander Odry lub jego części ze względu na dynamiczne procesy jakie zachodzą w obszarze, a także konieczność weryfikacji wiedzy odnośnie do przedmiotów ochrony.

Przebieg granic ostoi Graniczny Meander Odry przedstawiono na załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o 469 punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie PL-1992 (zał 1 i 2 do Zarządzenia).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt prawny

Akt prawny oddziałuje na właścicieli i zarządców gruntów, mieszkańców gminy Krzyżanowice, rolników, użytkowników rybackich na Odrze.

Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i jednostek samorządu terytorialnego

Realizacja działań obligatoryjnych i fakultatywnych w przypadku niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) oraz działań obligatoryjnych w przypadku modraszka nausitosus spoczywać będzie na właścicielach lub użytkownikach gruntów i finansowana dla ww. przedmiotów ochrony będzie z mechanizmów wynikających z wspólnej polityki rolnej. Natomiast w przypadku braku zainteresowania ze strony właścicieli lub użytkowników gruntów działania fakultatywne odnośnie do niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) będą organizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach a środki pozyskiwane będą z funduszy celowych.

Konsultacje

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewniła możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostali zaproszeni przedstawiciele gminy, starostw, rolników, leśników, gospodarujących wodami, Polskiego Związku Łowieckiego, Polskiego Związku Wędkarskiego, a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych. Przygotowując projekt zarządzenia wzięto także pod uwagę wnioski i uwagi zgłoszone przez ww. zainteresowanych.

Mając na względzie art. 28 ust 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Fakt przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Graniczny Meander Odry PLH240013 podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ogłoszenia z 18 marca 2011r. na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, a także poinformowanie właściwych terenowo jednostek samorządowych, jednostek administracji Lasów Państwowych, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, organizacji pozarządowych oraz pozostałych zidentyfikowanych zainteresowanych.

Do publicznej wiadomości, poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 października 2013r. podano również informację o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia. W obwieszczeniu poinformowano o możliwości i sposobie zgłaszania uwag podając, że winny być one wnoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska lub za pośrednictwem Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej (PIK) w terminie 21 dni.

Obwieszczenie to zamieszczono na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także przekazano do właściwego miejscowo Urzędu Gminy w Krzyżanowicach.

W wyznaczonym terminie wpłynęły uwagi zgłoszone przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska dotyczące zapisów załącznika nr 4 i 5 do zarządzenia.

Uwaga odnośnie do załącznika nr 4 dotyczyła dostosowania użytych w tym załączniku wielkości powierzchni trzech siedlisk przyrodniczych na jakich planuje się je utrzymać w obszarze do tych, które znajdują się w dokumentacji na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej (PIK). W związku z powyższym powierzchnie zostały dostosowane.

Uwaga odnośnie do załącznika nr 5 dotyczyła niewystarczającego uzasadnienia do niewskazania zadań ochronnych dla zagrożeń dla siedliska starorzecza i naturalne eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Nymphenion*, *Potamion*, które zawarte zostało w piśmie tut. Dyrekcji nr WPN.082.3.3.2013.ID z dnia 14.10.br. i prośby o rozpatrzenie jeszcze raz tej uwagi. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach stoi jednak na stanowisku, iż zgodnie z § 137 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) w zarządzeniach nie powtarza się przepisów ustaw.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. z 2012r. poz. 391 z późn. zm.). Zatem w odniesieniu do starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Nymphenion*, *Potamion* oraz ziołorośli górskich (*Adenostylyon alliariae*) i ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) jako zagrożenie zidentyfikowano zaśmiecanie, jednak ze względu na fakt, że utrzymanie czystości w gminie należy do jej zadań własnych nie określono w zarządzeniu celu ani działań ochronnych aby zminimalizować negatywny wpływ tego zagrożenia.

W wyznaczonym terminie wpłynęła również uwaga zgłoszona przez Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca zapisów załącznika nr 5 do zarządzenia. Uwaga dotyczyła mało precyzyjnego sposobu zapisu obszaru wdrażania działań ochronnych dla siedliska niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) i modraszka nausitous. W zarządzeniu dla określenia obszaru wdrażania użyty został zapis „Działki ewidencyjne lub ich fragmenty w obszarze” w związku z faktem, iż poszczególne płaty siedliska znajdują się na całych działkach lub fragmentach działek położonych w całości lub w części w obszarze. Mając na względzie, iż działania określone w załączniku nr 5 do zarządzenia są dedykowane płatom siedlisk, których zasięg zawiera dokumentacja planu zadań ochronnych zweryfikowano zapis, do którego wniesiono uwagę. Jako miejsce lokalizacji działań ochronnych wskazano działki ewidencyjne, na których stwierdzono występowanie płatów siedlisk.

W związku z art. 59 ust 2 ustawy z 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) przedmiotowy plan zadań ochronnych, jako akt prawa miejscowego został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego pismem z 6 grudnia 2013r. Nr IFIII.710.52.2013.

Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Akt normatywny wpłynie korzystnie na rynek pracy, gdyż zwiększy się zapotrzebowanie na usługi porośrodowiskowe związane z utrzymaniem obszaru ochrony.

Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Akt normatywny nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Akt normatywny pozwala na stworzenie podstaw do zastosowania mechanizmów wsparcia rolnictwa w regionie (system dopłat rolnych).